

Limfjordens Guldalder - 8.-9. klasse

Teori

Den danske Guldalder

Den danske guldalder er en periode i den danske historie ca. fra 1800 til 1870, hvor Danmark oplevede en bemærkelsesværdig opblomstring inden for kunst, litteratur, filosofi og videnskab. Mange danskere kender flere kulturelle personligheder fra den tid fx forfatterne og digterne H.C. Andersen, Søren Kierkegaard, N.F.S. Grundtvig og Adam Oehlenschläger, billedhuggeren Bertel Thorvaldsen og malerne C.W. Eckersberg, Christen Købke og J.Th. Lundbye.

Guldalderen var præget af en nationalromantisk strømning, hvor kunstnere og intellektuelle søgte at fremhæve det danske folks og landskabs særlige værdier og skønhed.

Men historisk set blev Danmark ramt af den ene krise efter den anden. Under Københavns bombardement i 1807 oplevede danskerne store tab. Britiske soldater havde omringet byen fra landsiden, og hen over tre nætter oplevede byen en massiv bombning. Ødelæggelserne var enorme og byens forsvar kunne ikke svare effektivt igen. Selvom København havde et velfungerende brandvæsen set i tidens lys, kunne de ikke hamle op med ilden. Hovedstadens kommandant måtte derfor modvilligt overgive byen og flåden til englænderne.

I 1813 gik Danmark statsbankerot og mistede Norge i 1814. I 1864 tabte Danmark Slesvig, Lauenborg og Holsten efter nederlaget i krigen mod Preussen.

For at alt ikke endte i krig og ufred, begyndte guldalderens kunstnere derfor at have fokus på alt det gode ved Danmark. Kunstnerne tog fx på landet for at male bønderne, som de så som "ægte danske". Man malede alt set i et idyllisk og romantisk lys, og derfor er malerierne fra denne periode malet i et solnedgangsllys. Danmarks nationalsang "Der er et yndigt land", hvor Danmark forbindes med bøgetræer og vikinger, blev skrevet af Adam Oehlenschläger i 1823.

Udelængslen

I romantikken opstod en længsel efter det ukendte og det fjerne, ofte omtalt som "udelængslen". Denne følelse blev en central del af tidens æstetik, hvor kunsten og litteraturen dyrkede en idealiseret forestilling om naturens uendelige og mystiske kræfter. Havet blev et symbol på frihed og eventyr, men også på menneskets lillehed over for naturens storhed.

Marine malerier blev et vigtigt for at udtrykke udelængslen. De skildrede ofte havets voldsomme kræfter, skibets kamp mod bølgerne eller den stille og uendelige horisont. I Danmark var C. F. Sørensen (1818–1879) en af de fremtrædende marinekunstnere. Han er kendt for sine

stemningsfulde og detaljerede fremstillinger af danske farvande og kystområder, der afspejlede både romantikkens fascination af naturens storhed og nationalromantikens fokus på det hjemlige landskab.

Limfjorden er et godt eksempel på, hvordan naturens mangfoldighed og betydning blev integreret i kunsten. Fjorden blev betragtet som en forbindelse mellem Danmark og den store verden – en passage, der knyttede det lokale til det globale. Sørensen og andre malere anvendte Limfjorden som motiv for at forene udelængslen med en stolthed over det danske landskab. Malerier af fjorden kombinerer derfor det romantiske blik på naturens storhed med nationalromantikens fejring af den danske geografi. Et eksempel er C. F. Sørensens værk "Skib ved Aggerkanal ved Limfjorden" fra 1847. Dette maleri illustrerer et skib i de karakteristiske farvande, der forbinder Limfjorden med det åbne hav.

Han fokuserede ofte på maritime motiver, og selvom hans hovedværker generelt kredser om større danske farvande og havne, forekommer Limfjorden også som en del af hans interesse for at skildre Danmarks kystlandskaber. Hans værker fra Limfjorden kan ses som en del af nationalromantikens fejring af hjemlige landskaber, samtidig med at de udtrykker den tidstypiske udelængsel gennem havets uendelige horisont.

Statens Museum for Kunst lægger løbende fotografier op af malerier på deres hjemmeside: [SMK Open](#)

Marinemalerier

Marinemalerier er en malerigenre, hvis motiver skildrer havet, og hvor der ofte også skildres skibe. I Danmark blev mange af de kendte marinemalerier malet af C. F. Sørensen, som startede som elev hos den kendte guldaldermaler C.W. Eckersberg. Eckersberg malede også marinemalerier. Disse malerier havde skibet som genstandsfelt, som han malede ned til mindste detalje. Sørensen var til forskel mere interesseret i naturens kræfter, som skibene var underlagt under sejlads. Han malede bølgenes karakteristika under forskellige vejrforhold, og han skildrede også nuancerne i det stormpiskede hav samt lysets spil i havoverfladen under godt vejr.